

<https://www.populationpyramid.net/ru/%D0%BC%D0%B8%D1%80-%D0%B7%D0%B5%D0%BC%D0%BB%D1%8F/2000/>

[2] Галлахер Джеймс. Мир ждет резкое падение рождаемости. В чем причина и чем это грозит? - URL: <https://www.bbc.com/russian/features-53417388>

УДК 330

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

STRATEGIC DIRECTIONS OF REBUILDING THE COUNTRY'S ECONOMY IN THE POSTWAR PERIOD

канд. екон. наук А.В. Толстова

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

PhD (Econ.) A. V. Tolstova

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Загострення воєнного конфлікту на території країни, яке супроводжується руйнацією виробничої інфраструктури, транспортної інфраструктури, соціальних та житлових об'єктів, втрати здатності використання земель, втрата та виїзд робочої сили з території країни може призвести до скорочення економіки країни. Так в Україні знизилося виробництво основних видів продукції, зокрема тієї, що становить основу експортного потенціалу України. Крім того, заблоковані порти, а відтак і лівова частка зовнішньої торгівлі. Нищиться транспортно-логістична, соціальна, маркетингова та інженерна інфраструктура цілих регіонів. Відбувається відтік кадрів за кордон та їх часткове перміщення на захід держави. Міжнародна підтримка України, збір коштів, формування фондів для відбудови країни, відтворення її економіки дозволить реалізувати дієві ринкові реформ, направлені на провадження цілеспрямованої структурної, інвестиційно-інноваційної, зовнішньоекономічної і соціальної політики, раціональної організації процесів формування міжгалузевих і територіальних потоків важливих видів промислової продукції. В таких умовах основним завданням є визначення стратегічних напрямків відтворення та розвитку країни.

Стратегічними напрямками відбудови економіки країни доцільно визначити:

- інфраструктурну відбудову стратегічних об'єктів;
- забезпечення запланованого економічного зростання та розвитку; досягнення продуктивної зайнятості трудових ресурсів;

- створення прозорого та справедливого перерозподілу доходів населення; досягнення економічної ефективності в країні;

- забезпечення зовнішньоторговельного балансу країни.

Інфраструктурну відбудову стратегічних об'єктів повинна забезпечити держава, соціальних об'єктів – місцеві органи влади. Контроль за якістю виконання робіт по відтворенню інфраструктури може бути забезпечений територіальними громадами. Сталого економічного розвитку країни можливо досягти за рахунок створення спеціальних економічних зон та індустріально-технологічних багатогалузевих парків з індустріальним, логістичним, комерційним, освітнім, агротехнологічним і науковими кластерами. Це дозволить відкрити нові можливості у плануванні та координації інноваційної політики країни, розширити використання високотехнологічних ресурсів, відбудувати інфраструктуру, стимулювати розвиток виробництв, заснованих на передових технологіях, збільшити кількості робочих місць, підвищити обсяг експорту готової продукції.

Оскільки основними джерелами фінансування заходів щодо відтворення та розвитку країни є міжнародні фонди, інвестори, контроль за надходженнями коштів та їх використання доцільно покласти на міжнародних аудиторів та інші міжнародні інститути, а у регіонах та територіальних громадах слід запровадити механізм прозорості їх витрачання.

Забезпечення запланованого економічного зростання та розвитку потребує визначення найперспективніших галузей економіки, які сприятимуть швидкому та ефективному відтворенню втрачених виробничих потужностей. До таких галузей слід віднести металургію, транспорт, будівництво та сільське господарство.

Основними засобами індустріальної відбудови та забезпечення запланованого економічного зростання та розвитку шляхом формування індустріально-технологічних парків є:

- обґрунтування оптимальної кількості державних програм з освоєння нових видів конкурентоспроможної продукції, у тому числі проведення НДДКР;

- купівля за кордоном частини найновіших ліцензій на сучасні технології, вироби і матеріали на базі власного виробництва;

- забезпечення сприятливих економічних розмірів передання високих технологій ВПК цивільним галузям виробництва;

- підвищення ролі технологічного прогнозування, наукової оцінки технологічних перспектив сучасного розвитку, запобігання техногенним катастрофам та ін.;

- створення ефективного конкурентного середовища;

- підготовка кадрів високої кваліфікації, передусім нового покоління

підприємців і менеджерів;

- уміле використання переваг глобалізації інноваційної діяльності.

[1] Дикань В.Л., Толстова А.В. Механізм державного регулювання відтворення та розвитку економіки України в ринкових умовах. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2021/2022. № 76-77. С.5-12

УДК 338.48

НАПРЯМИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ

DIRECTIONS AND TOOLS FOR ENSURING SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TOURISM INDUSTRY ENTERPRISES IN UKRAINE

Д. Д. Торопова

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

D. D. Toropova

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Україна сьогодні переживає вкрай складний етап. Війна, яка охопила територію нашої країни, докорінно змінила життя кожного українця і привнесла значні корективи в роботу економічної системи держави. Внаслідок воєнних дій зазнала пошкоджень виробнича, транспортно-логістична, соціальна та інженерна інфраструктура, об'єкти історичної та культурної спадщини. Щонайменше 216 підприємств були частково або повністю знищені, інші суб'єкти господарювання зазнали фінансових втрат від скорочення чи повного припинення економічної діяльності.

Один із напрямів бізнес-діяльності, який найбільше постраждав від війни, це туристична галузь. Підприємства туристичної індустрії України, які не встигли стабілізувати роботу після пандемії коронавірусу, вимушені були згорнути основну діяльність внаслідок повномасштабної війни. Більшість туристичних підприємств переорієнтувалися на волонтерську діяльність, надаючи транспортні засоби і допомагаючи в організації евакуації громадян та доставки гуманітарної допомоги з-за кордону. Лише в останні тижні деякі з туристичних підприємств, які знаходяться у відносно безпечних регіонах, частково відновили надання туристичних послуг шляхом продажу коротких туристичних турів Західною Україною.

Війна в Україні створює нові проблеми і для глобального економічного середовища та несе значні ризики в аспекті відновлення